

ואמר רב ספרא: טעם ההיתר, מידי דהוה אאבנט של מלכים שלא גזרו עליו בשבת שאין דרך לשלוח אותו⁽⁶⁸⁾.

אמר ליה רבינא לרב אשי: קמרא עילוי המיינא — אם חוגר את האבנט על חגורה נוספת — מאי דינו לצאת בו?

אמר ליה רב אשי: תרי המייני קאמרת — חגורה על גבי חגורה אחד מהם הוי משא ואסור⁽⁶⁹⁾.

איכא דאמרי: התירו לצאת רק באבנט דארוקתא — שהוא בגד שמשוכן בו זהב. ואמר רב ספרא: שטעם ההיתר, מידי דהוה אטלית מוזהבת שאף על פי שהיא תכשיט התירו לצאת בו כי אין אדם עשוי לשלוח אותה, והוא הדין שאין אדם מוריד אבנטו בשוק שמא יפלו בגדיו⁽⁶⁷⁾.

ואיכא דאמרי: התירו לצאת גם באבנט דאניסכא — שכולו טס של זהב.

בפסקי השו"ע בענין זה.

67. רש"י. והריטב"א מפרש שיש כאן שני חידושים, שאינו משא וגם שאינו אסור מחמת גזירת תכשיט. וראה לעיל שנחלקו הראשונים אם יש גזירת תכשיט באנשים, ובמחלוקתם תלוי איך לפרש כאן את הנידון בקמרא — אם משום משא או מאיסור תכשיט. והחידוש במה שאינו נחשב משא מבאר הר"ן שאפילו אנשים שאינם רגילים בבגד כזה מותר להם ללבוש בשבת, מידי דהוה אטלית מוזהבת.

68. ורש"י והרי"ף הוסיפו: וכל ישראל בני מלכים. והב"ח [ברי"ף] מחק תוספת זו, ובהגהות חוות יאיר [על הדין] תמה שהרי זו מחלוקת במשנה [קיא, א] וחכמים חולקים על סברא זו? [ראה להלן קכח, א] והתוספות מפרשים שסיבת ההיתר היא שכל מה שהוא מלבוש מותר לצאת בו. [אף שרק יחידים רגילים בלבוש זה]

69. רש"י. והביא שיש מפרשים ששתי חגורות מותרות. והוכיח רש"י שאסור שתי חגורות, והוסיפו התוספות שאסור רק כשהן אחת על השני ממש אבל אם יש בגד נוסף ביניהן מותר. וכך פסק הרמ"א [שא, לר].

תם שלא אסרו תכשיטי אנשים אלא של נשים, ומשום שאין חשש שהאיש יורידנו להראותו שאין דרך אנשים בכך, ותמה הרמב"ן שלכאורה מכאן מוכח להיפך שהרי הלשון הראשון אסור וכן הגמרא מסבירה לפי הלשון השני מדוע מותר, ומשמע שהיה צריך להיות אסור מצד תכשיט [לשתי הלשונות] אפילו שהוא תכשיט של אנשים?

ותירץ הר"ן [את דברי רבנו תם] שהנידון בסוגיא על קמרא אינו מחמת איסור תכשיט אלא אם הוא נחשב משא או לא, והספק הוא מצד שהוא בגד מיוחד ורוב העולם לא לובש אותו רק משמשי מלכים, ואפשר שלאנשים אחרים הוא נחשב כמשא. והוכיח רבנו תם ממה שלא אסרו מחמת גזירת תכשיט, שאין איסור לאנשים לצאת בתכשיטים.

אך בתוספות [ד"ה] אבנט נראה שהם פירשו שהוא בגד של אשה וכתב המלא הרועים שפירשו כך כדי שלא יהא מוכח שגם תכשיטי אנשים אסורים, [שהם פירשו שהנידון בגמרא הוא מחמת גזירת תכשיט].

והבעל המאור והטור [שא] סוברים שתכשיט שהוא עשוי בין לאנשים ובין לנשים אסור גם לאנשים, ותכשיטים שעשויים רק לאנשים מותר. וראה שו"ע [שא, ט], ורבי עקיבא איגר בשו"ע [שג, יח] הקשה סתירה